

Bruselj, 12.2.2021
C(2021) 1054 final

Obvestilo Komisije

Tehnične smernice za uporabo „načela, da se ne škoduje bistveno“ v skladu z uredbo o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost

Obvestilo Komisije

Tehnične smernice za uporabo „načela, da se ne škoduje bistveno“ v skladu z uredbo o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost

Ta dokument temelji na besedilu uredbe o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost, o katerem sta se Evropski parlament in Svet politično dogovorila decembra 2020 (2020/0104 (COD))¹.

Namen teh tehničnih smernic je pomagati nacionalnim organom pri pripravi načrtov za okrevanje in odpornost v skladu z uredbo o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost. Sodišče Evropske unije je edino pristojno za uradno razlago prava Unije.

Uredba o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost določa, da noben ukrep v načrtu za okrevanje in odpornost ne bi smel privedi do bistvene škode okoljskim ciljem v smislu člena 17 uredbe o taksonomiji^{2, 3}. V skladu z uredbo o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost bi morala ocena načrtov za okrevanje in odpornost zagotoviti, da je vsak ukrep (tj. vsaka reforma in vsaka naložba) v načrtu v skladu z „načelom, da se ne škoduje bistveno“⁴.

Uredba o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost določa tudi, da bi morala Komisija zagotoviti tehnične smernice o tem, kako bi se moralo načelo, da se ne škoduje bistveno, uporabljati v okviru mehanizma⁵. Ta dokument vsebuje te tehnične smernice. Te smernice so omejene na določitev načinov uporabe načela, da se ne škoduje bistveno, samo v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, pri čemer upoštevajo posebne značilnosti mehanizma ter ne posegajo v uporabo in izvajanje uredbe o taksonomiji in drugih zakonodajnih aktov, sprejetih v zvezi z drugimi skladi EU. Namen teh smernic je pojasniti, kaj pomeni načelo, da se ne škoduje bistveno, in kako naj bi se uporabljalo v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost ter kako lahko države članice dokažejo, da so njihovi predlagani ukrepi v načrtu za okrevanje in odpornost skladni s tem načelom. Konkretni primeri, kako bi bilo treba v načrtih dokazati načelo, da se ne škoduje bistveno, so navedeni v Prilogi IV k tem smernicam.

¹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14310-2020-INIT/en/pdf>. Številčenje in ubeseditev normativnih določb se med trenutno pravno revizijo lahko spremenita.

² Glej člen 4a („Horizontalna načela“) uredbe o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost (ki določa, da se z mehanizmom za okrevanje in odpornost lahko podpirajo le ukrepi, pri katerih se spoštuje načelo, da se ne škoduje bistveno) ter člena 15 in 16 („Načrt za okrevanje in odpornost“ ter „Ocena Komisije“) (ki nadalje določata, da bi morali načrti za okrevanje in odpornost pojasniti in biti ocenjeni glede na to, „kako naj bi načrt zagotovil, da noben ukrep za izvajanje reform in naložb, vključenih v načrt, ne bo bistveno škodoval okoljskim ciljem v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852 („načelo, da se ne škoduje bistveno““).

³ Uredba o taksonomiji se nanaša na Uredbo (EU) 2020/852 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb z vzpostavitvijo sistema klasifikacije (ali taksonomije) za okoljsko trajnostne gospodarske dejavnosti.

⁴ V „smernicah za ocenjevanje instrumenta“, priloženih uredbi o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost, so določene številne smernice za ocenjevanje, na podlagi katerih lahko Komisija oceni predloge načrtov za okrevanje in odpornost, ki jih predložijo države članice. Komisija mora v skladu s smernicami pri vseh merilih za ocenjevanje iz člena 16(3) uredbe uporabiti ocenjevalno lestvico s razponom od A do C. Merilo za ocenjevanje (d) pojasnjuje, da ima Komisija za oceno skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, na voljo samo dve možni oceni, in sicer A, če noben ukrep v načrtu za okrevanje in odpornost ne bo bistveno škodoval okoljskim ciljem, in C, če eden ali več ukrepov bistveno škoduje okoljskim ciljem (v smislu člena 17 („Bistveno škodovanje okoljskim ciljem“) uredbe o taksonomiji). Navedena priloga določa, da načrt za okrevanje in odpornost ne izpolnjuje zadovoljivo meril za ocenjevanje, če ima vsaj eno oceno C. V takem primeru Komisija načrta ne more potrditi.

⁵ Te tehnične smernice dopolnjujejo prvotne smernice, ki jih je Komisija že zagotovila v letni strategiji za trajnostno rast za leto 2021, ter priloženi delovni dokument služb Komisije in njegove posodobitve.

1. KAJ POMENI NAČELO, DA SE NE ŠKODUJE BISTVENO?

V uredbi o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost se načelo, da se ne škoduje bistveno, razlaga v smislu člena 17 uredbe o taksonomiji. V tem členu je opredeljeno, kaj pomeni „bistvena škoda“ šestim okoljskim ciljem, ki jih obravnava uredba o taksonomiji:

1. za dejavnost se šteje, da bistveno škoduje *blažitvi podnebnih sprememb*, kadar privede do znatnih emisij toplogrednih plinov;
2. za dejavnost se šteje, da bistveno škoduje *prilagajanju podnebnim spremembam*, kadar privede do povečanega škodljivega vpliva na sedanje podnebje in pričakovano prihodnje podnebje, na dejavnost samo ali na ljudi, naravo ali sredstva⁶;
3. za dejavnost se šteje, da bistveno škoduje *trajnostni rabi in varstvu vodnih in morskih virov*, kadar škoduje dobremu stanju ali dobremu ekološkemu potencialu vodnih teles, vključno s površinskimi in podzemnimi vodami, ali dobremu okoljskemu stanju morskih voda;
4. za dejavnost se šteje, da bistveno škoduje *krožnemu gospodarstvu* (vključno s preprečevanjem odpadkov in recikliranjem), kadar privede do znatne neučinkovitosti pri uporabi materialov ali neposredne ali posredne rabe naravnih virov ali do znatnega povečanja nastajanja, sežiganja ali odlaganja odpadkov ali kadar lahko dolgoročno odlaganje odpadkov bistveno in dolgoročno škoduje okolju;
5. za dejavnost se šteje, da bistveno škoduje *preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja*, kadar privede do znatnega povečanja emisij onesnaževal v zrak, vodo ali zemljo,
6. za dejavnost se šteje, da bistveno škoduje *varstvu in obnovi biotske raznovrstnosti in ekosistemov*, kadar je bistveno škodljiva za dobro stanje in odpornost ekosistemov ali škodljiva za stanje ohranjenosti habitatov in vrst, vključno s tistimi, ki so v interesu Unije.

2. KAKO BI BILO TREBA NAČELO, DA SE NE ŠKODUJE BISTVENO, UPORABLJATI V OKVIRU MEHANIZMA ZA OKREVANJE IN ODPORNOST?

Ta oddelek vsebuje smernice o ključnih vprašanjih, na katerih temelji ocena skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, in sicer so to dejstvo, da je treba vse ukrepe obravnavati v okviru ocene skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno (oddelek 2.1), čeprav je za nekatere ukrepe ta ocena lahko poenostavljena (oddelek 2.2); ustreznost okoljske zakonodaje EU in presoja vplivov (oddelek 2.3); temeljna vodilna načela ocenjevanja (oddelek 2.4) ter uporabnost tehničnih meril za pregled iz uredbe o taksonomiji (oddelek 2.5).

2.1 V okviru ocene skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, je treba obravnavati vse ukrepe.

---

⁶ To konkretno pomeni, da se lahko cilju glede prilagajanja podnebnim spremembam bistveno škoduje z (i) neprilagoditvijo dejavnosti škodljivemu vplivu podnebnih sprememb, kadar pri navedeni dejavnosti obstaja tveganje za tak vpliv (kot je stavba na območju, izpostavljenem poplavam), ali (ii) nepravilno prilagoditvijo pri uvajanju prilagoditvene rešitve, ki varuje eno območje („ljudje, narava ali sredstva“), hkrati pa povečuje tveganje na drugem območju (kot je gradnja nasipa okrog zemljišča na poplavni ravnici, kar preusmeri škodo na sosednje zemljišče, ki ni varovano).

Države članice morajo zagotoviti oceno skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, za vsak ukrep⁷ v svojem načrtu za okrevanje in odpornost. V skladu z uredbo o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost *noben ukrep* v načrtu za okrevanje in odpornost ne bi smel bistveno škodovati okoljskim ciljem, Komisija pa ne more pozitivno oceniti načrta, če eden ali več ukrepov ni skladen z načelom, da se ne škoduje bistveno. Posledično morajo države članice zagotoviti *posamezno* oceno skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, za vsak ukrep v vsakem sklopu načrta⁸. Zato se ocena skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, ne sme izvesti za načrt ali posamezen sklop načrta, temveč za ukrep. Enako velja tudi za ukrepe, ki naj bi prispevali k zelenemu prehodu, in vse druge ukrepe v načrtih za okrevanje in odpornost⁹.

Države članice morajo oceniti tako reforme kot tudi naložbe. V okviru uredbe o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost morajo države članice predložiti skladne svežnje ukrepov, vključno z reformami in naložbami (v skladu s členom 14(1) uredbe o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost). Oceno skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, je treba opraviti ne le za naložbe, ampak tudi za reforme. Reforme v nekaterih sektorjih, vključno z industrijo, prometom in energetiko, sicer lahko znatno prispevajo k zelenemu prehodu, vendar lahko pomenijo tudi tveganje bistvene škode številnim okoljskim ciljem, odvisno od tega, kako so zasnovani¹⁰. Po drugi strani pa bodo reforme v drugih sektorjih (npr. izobraževanje in usposabljanje, javna uprava ter umetnost in kultura) verjetno imele omejeno tveganje okoljske škode (glej poenostavljen pristop v oddelkih 2.2 in 3) ne glede na njihov potencialni prispevek k zelenemu prehodu, ki je še vedno lahko bistven. Namen teh smernic je pomagati državam članicam pri ocenjevanju skladnosti naložb in reform z načelom, da se ne škoduje bistveno. Dejstvo, da je treba oceniti skladnost reform z načelom, da se ne škoduje bistveno, ne bi smelo odvracati od vključitve pomembnih reform na področju industrije, prometa in energetike v načrte za okrevanje in odpornost, saj imajo taki ukrepi velik potencial za spodbujanje zelenega prehoda in okrevanja.

2.2 Za nekatere ukrepe je lahko ocena skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, poenostavljena.

Medtem ko je za vse ukrepe potrebna ocena skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, se lahko za ukrepe, ki nimajo predvidljivega vpliva na vse ali nekatere od šestih okoljskih ciljev oziroma je ta vpliv nepomemben, uporabi poenostavljen pristop. Nekateri ukrepi imajo lahko po zasnovi omejen vpliv na enega ali več okoljskih ciljev. V tem primeru lahko države članice predložijo kratko utemeljitev za navedene

⁷ V skladu s členom 14 („Upravičenost“) uredbe o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost „[n]ačrti za okrevanje in odpornost, upravičeni do financiranja iz tega mehanizma, zajemajo ukrepe za izvajanje reform in javnih [naložb]“.

⁸ Spoštovanje načela, da se ne škoduje bistveno, se ocenjuje na ravni vsakega *ukrepa* v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, medtem ko se člen 17 („Bistveno škodovanje okoljskim ciljem“) uredbe o taksonomiji sklicuje na *gospodarske dejavnosti*. Ukrep v okviru mehanizma za okrevanje in naložbe (tj. naložba ali reforma) je intervencija, ki lahko pomeni gospodarsko dejavnost ali lahko sproži gospodarske dejavnosti (ali njihovo spremembo). Zato se za namene mehanizma za okrevanje in odpornost *gospodarske dejavnosti*, kot so določene v členu 17 uredbe o taksonomiji, v teh smernicah razlagajo kot *ukrepi*.

⁹ Zato je obseg dejavnosti, zajetih v oceni skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, v uredbi o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost drugačen in precej širši od obsega dejavnosti v uredbi o taksonomiji, katere cilj je opredeliti okoljsko trajnostne gospodarske dejavnosti. Uredba o taksonomiji razvršča in določa merila za okoljsko trajnostne gospodarske dejavnosti, ki bistveno prispevajo k okoljskim ciljem iz členov 10 do 15 navedene uredbe in ne škodijo bistveno navedenim ciljem. To je drugačen cilj, kot ga ima uredba o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost, katere cilj je dokazati, da širok nabor ukrepov ne škoduje nobenemu okoljskemu cilju.

¹⁰ Za reformo, ki bi lahko privedla do povečanja financiranja za fosilna goriva prek državnih bank in finančnih institucij ali povečanja eksplicitnih ali implicitnih subvencij za fosilna goriva, bi se lahko na primer štel, da bi lahko bistveno škodovala ciljem glede blažitve podnebnih sprememb ter preprečevanja in nadzorovanja onesnaževanja. Te pomisleke bi bilo treba upoštevati v oceni skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno.

okoljske cilje in vsebinsko oceno skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, usmerijo v okoljske cilje, na katere bi lahko ukrepi bistveno vplivali (glej oddelek 3, korak 1). Reforma trga dela, katere namen je povišati splošno raven socialne zaščite za samozaposlene, na primer ne bi imela predvidljivega vpliva na nobenega od šestih okoljskih ciljev oziroma bi bil ta vpliv nepomemben, tako da bi se lahko za vseh šest ciljev uporabila kratka utemeljitev. Podobno bi se lahko za nekatere preproste ukrepe za energetska učinkovitost, kot je zamenjava obstoječih oken z novimi, energetska učinkovitimi okni, uporabila kratka utemeljitev v zvezi s skladnostjo z načelom, da se ne škoduje bistveno, za cilj glede blažitve podnebnih sprememb. Nasprotno pa se ta poenostavljeni pristop verjetno ne bo uporabljal za nekatere naložbe in reforme na številnih področjih (npr. energetika, promet, ravnanje z odpadki, industrija), pri katerih obstaja večje tveganje, da bodo vplivale na enega ali več okoljskih ciljev.

Kadar se ukrep spremlja kot ukrep, ki 100-odstotno podpira enega od šestih okoljskih ciljev, se šteje, da je ta ukrep skladen načelom, da se ne škoduje bistveno, kar zadeva ta cilj¹¹. V skladu z „metodologijo za spremljanje podnebnih ukrepov“, priloženo uredbi o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost, se nekateri ukrepi spremljajo kot ukrepi, ki podpirajo cilje v zvezi s podnebnimi spremembami ali druge okoljske cilje v okviru navedene uredbe. Kadar se ukrep spremlja kot ukrep s 100-odstotnim koeficientom podpore ciljem v zvezi s podnebnimi spremembami, se za zadevni cilj (tj. blažitev podnebnih sprememb ali prilagajanje nanje) šteje, da je skladen z načelom, da se ne škoduje bistveno¹². Kadar se ukrep spremlja kot ukrep s 100-odstotnim koeficientom podpore okoljskim ciljem, ki niso povezani s podnebjem, se za zadevni cilj (tj. vodni in morski viri, krožno gospodarstvo, preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja ali biotska raznovrstnost in ekosistemi) prav tako šteje, da je skladen z načelom, da se ne škoduje bistveno. V vsakem primeru bodo morale države članice opredeliti in utemeljiti, katerega od šestih okoljskih ciljev uredbe o taksonomiji ukrep podpira, ter dokazati, da ukrep ne škoduje bistveno preostalim okoljskim ciljem¹³.

Kadar ukrep v skladu z uredbo o taksonomiji „bistveno prispeva“¹⁴ k enemu od šestih okoljskih ciljev, se podobno šteje, da je ta ukrep skladen z načelom, da se ne škoduje bistveno, kar zadeva ta cilj¹⁵. Državi članici, ki na primer predlaga ukrep, ki

---

¹¹ Da bi se odražalo, v kolikšni meri ukrep prispeva h krovnim podnebnim ciljem iz uredbe o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost, in izračunali skupni deleži vseh sredstev, dodeljenih za načrt v zvezi s podnebjem, bi morale države članice uporabiti metodologijo, področja intervencije in s tem povezane koeficiente za spremljanje podnebnih ukrepov v skladu z „metodologijo za spremljanje podnebnih ukrepov“, priloženo uredbi o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost. Če Komisija ne potrdi izbire področja intervencije in koeficienta, ki ju je predlagala država članica, se za ukrep ne bo samodejno štelo, da je skladen z načelom, da se ne škoduje bistveno, za zadevne cilje, pri čemer bo še vedno treba izvesti oceno skladnosti s tem načelom.

¹² V to kategorijo bi lahko spadala na primer podporna/obnovitvena shema za zamenjavo zastarelih tirnih vozil s tirnimi vozili brez izpušnih emisij.

¹³ Pristop iz tega odstavka se ne uporablja za ukrepe, ki se spremljajo s 40-odstotnim koeficientom. Za take ukrepe bodo morale države članice pojasniti, zakaj je ukrep skladen z načelom, da se ne škoduje bistveno, ob upoštevanju splošnih načel, opisanih v preostalem delu teh smernic (države članice bodo morale na primer potrditi, da se ne uporabljajo fosilna goriva ali da so za cilj glede blažitve podnebnih sprememb izpolnjena merila iz Priloge III). Kadar ukrepi, ki se spremljajo kot ukrepi s 40-odstotnim koeficientom, nimajo predvidljivega vpliva na določen okoljski cilj oziroma je ta vpliv nepomemben ali kadar „bistveno prispevajo“ k določenemu okoljskemu cilju v skladu z uredbo o taksonomiji, bodo države članice za zadevni okoljski cilj še vedno lahko uporabile poenostavljen pristop (v skladu s prvim in tretjim odstavkom oddelka 2.2).

¹⁴ V členih 10 do 16 uredbe o taksonomiji je opredeljeno, kaj pomeni „bistven prispevek“ za vsakega od šestih okoljskih ciljev in za „omogočitvene dejavnosti“. Da bi imele države članice koristi od poenostavljenega pristopa, opisanega v tem odstavku, bi morale dokazati, da ukrep „bistveno prispeva“ k enemu ali več okoljskim ciljem v skladu s členi 10 do 16 uredbe o taksonomiji (glej tudi oddelek 2.5).

¹⁵ Ta možnost je pomembna zlasti za dejavnosti, za katere je bilo ugotovljeno, da bistveno prispevajo k okoljskemu cilju v skladu z uredbo o taksonomiji, ki pa se ne sledijo kot dejavnosti, ki 100-odstotno podpirajo podnebne ali okoljske cilje v okviru „metodologije za spremljanje podnebnih ukrepov“, priložene uredbi o vzpostavitvi mehanizma

podpira proizvodnjo energetske učinkovite opreme za stavbe (npr. nadzor prisotnosti in dnevne svetlobe za sisteme razsvetljave), ne bi bilo treba izvesti vsebinske ocene skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, za cilj glede blažitve podnebnih sprememb, če lahko dokaže, da predlagani ukrep „bistveno prispeva“ k temu okoljskemu cilju v skladu z uredbo o taksonomiji. V takem primeru bi morale države članice dokazati le, da ne škodi bistveno preostalim petim okoljskim ciljem.

2.3 Ustreznost prava EU in presoje vplivov

Skladnost z veljavnim okoljskim pravom EU in nacionalnim okoljskim pravom je ločena obveznost in ne odpravlja potrebe po oceni skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno. Vsi ukrepi, predlagani v načrtih za okrevanje in odpornost, morajo biti skladni z ustrežno zakonodajo EU, vključno z ustrežno okoljsko zakonodajo EU. Čeprav skladnost z veljavno zakonodajo EU jasno kaže, da ukrep ne povzroča okoljske škode, ne pomeni samodejno, da je ukrep skladen z načelom, da se ne škoduje bistveno, zlasti ker se nekateri cilji iz člena 17 še ne odražajo v celoti v okoljski zakonodaji EU.

Pri oceni skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, bi bilo treba upoštevati presoje vplivov, ki se nanašajo na okoljske razsežnosti ali preverjanje trajnostnosti ukrepa. Te presoje sicer ne pomenijo samodejno, da se ne povzroča bistvena škoda, vendar so močan pokazatelj odsotnosti bistvene škode za številne zadevne okoljske cilje. Zato bo dejstvo, da je država članica za določen ukrep v načrtu za okrevanje in odpornost opravila presojo vplivov na okolje v skladu z Direktivo 2011/92/EU, strateško okoljsko presojo v skladu z Direktivo 2001/42/ES¹⁶ ali preverjanje trajnostnosti / podnebno preverjanje, kot je določeno v smernicah Komisije o preverjanju trajnostnosti v skladu z uredbo o vzpostavitvi programa InvestEU, podprlo argumente, ki jih je država članica predložila v okviru ocene skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno. Glede na specifično zasnovo posameznega ukrepa lahko na primer izvedba presoje vplivov na okolje in potrebnih blažilnih ukrepov za varstvo okolja v nekaterih primerih, zlasti pa pri naložbah v infrastrukturo, zadostuje, da država članica dokaže skladnost z načelom, da se ne škoduje bistveno, za nekatere ustrezne okoljske cilje (zlasti trajnostno rabo in varstvo morskih in vodnih virov¹⁷ ter varstvo in obnovo biotske raznovrstnosti in ekosistemov¹⁸). Vendar države članice s tem niso izvzete iz zahteve po oceni skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, za navedeni ukrep, saj presoja vplivov na okolje, strateška presoja vplivov na okolje ali preverjanje morda ne zajema vseh vidikov, ki se zahtevajo v okviru ocene skladnosti z načelom¹⁹. Razlog za to je, da niti pravne obveznosti iz direktiv o

---

za okrevanje in odpornost. Na področju blažitve podnebnih sprememb te dejavnosti vključujejo na primer: posebna nizko- in brezemisijška lahka vozila; posebna brez- ali nizkoemisijška plovila za vodni promet; posebna nizko- in brezemisijška težka vozila; infrastrukturo za prenos in distribucijo električne energije; omrežja za prenos in distribucijo vodika; posebne dejavnosti ravnanja z odpadki (npr. ločeno zbrani nenevarni odpadki, ločeni pri viru in pripravljeni za ponovno uporabo/recikliranje) ter prodorne raziskave, razvoj in inovacije krožnega gospodarstva.

¹⁶ Okoljska presoja je postopek, ki zagotavlja, da se pred sprejetjem odločitev upoštevajo posledice načrtov/programov/projektov za okolje. Okoljske presoje se lahko opravijo za posamezne projekte, kot so jezovi, avtoceste, letališča ali tovarne, na podlagi Direktive 2011/92/EU (t. i. „presoja vplivov na okolje“ – direktiva o presoji vplivov na okolje) ali za javne načrte ali programe na podlagi Direktive 2001/42/ES (t. i. „strateška okoljska presoja“ – direktiva o strateški okoljski presoji).

¹⁷ Če presoja vplivov na okolje vključuje presojo vpliva na vodo v skladu z Direktivo 2000/60/ES in so bila ugotovljena tveganja obravnavana v zasnovi ukrepa.

¹⁸ Brez poseganja v dodatne presoje, ki jih zahtevata direktivi 2009/147/ES in 92/43/EGS, če se operacija izvaja na območjih, občutljivih glede biotske raznovrstnosti, ali blizu njih (vključno z omrežjem zaščitene območij Natura 2000, območji z Unescovega seznama svetovne dediščine, ključnimi območji biotske raznovrstnosti ter drugimi zaščitnimi območji).

¹⁹ Podobno ocena skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, ne pomeni izvzetja iz zahteve po presoji vplivov na okolje / strateški okoljski presoji ali podnebnem ali okoljskem preverjanju ali preverjanju trajnostnosti, če to zahteva veljavna zakonodaja EU, na primer za projekte, ki se financirajo prek programa InvestEU ali Instrumenta za povezovanje Evrope.

presoji vplivov na okolje in strateški okoljski presoji niti pristop iz ustreznih smernic Komisije o preverjanju niso enaki obveznostim in pristopu iz člena 17 („Bistveno škodovanje okoljskim ciljem“) uredbe o taksonomiji²⁰.

2.4 Vodilna načela za oceno skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno

V okviru mehanizma za okrevanje in odpornost so za oceno skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, pomembni neposredni in primarni posredni vplivi ukrepa²¹. Neposredni vplivi lahko odražajo učinke ukrepa na ravni projekta (npr. proizvodni obrat, zaščiteno območje) ali na ravni sistema (npr. železniško omrežje, sistem javnega prevoza) in se pojavijo v času izvajanja ukrepa. Primarni posredni vplivi lahko odražajo učinke zunaj navedenih projektov ali sistemov, ki se lahko pojavijo po izvedbi ukrepa ali po časovnem okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, vendar so razumno predvidljivi in pomembni. Primer *neposrednega* vpliva na področju cestnega prometa bi bila uporaba materialov med gradnjo ceste. Primer *primarnega posrednega* vpliva bi bile pričakovane prihodnje emisije toplogrednih plinov zaradi povečanja skupnega prometa med fazo uporabe ceste.

Pri oceni skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, je treba upoštevati življenjski cikel dejavnosti, ki izhaja iz ukrepa. Na podlagi člena 17 („Bistveno škodovanje okoljskim ciljem“) uredbe o taksonomiji se „bistvena škoda“ v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost oceni ob upoštevanju življenjskega cikla. Pri oceni skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost je namesto izvedbe ocene življenjskega cikla dovolj že samo upoštevanje vidikov življenjskega cikla²². Obseg ocene bi moral zajemati faze proizvodnje, uporabe in konca življenjske dobe, tj. kjer koli se pričakuje največja škoda. Pri ukrepu, ki na primer podpira nakup vozil, bi bilo treba pri oceni med drugim upoštevati onesnaževanje (npr. emisije v zrak), ki nastane pri sestavljanju, prevozu in uporabi vozil, ter ustrezno ravnanje z vozili ob koncu njihovega življenjskega cikla. Ustrezno ravnanje z akumulatorji in elektronskimi elementi ob koncu življenjskega cikla (npr. njihova ponovna uporaba in/ali recikliranje kritičnih surovin, ki jih vsebujejo) bi moralo zlasti zagotoviti, da ne bo povzročena bistvena škoda okoljskemu cilju glede krožnega gospodarstva.

Ukrepi za spodbujanje večje elektrifikacije (npr. industrije, prometa in stavb) se štejejo za skladne z oceno skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, za okoljski cilj glede blažitve podnebnih sprememb. Da bi se omogočil prehod na učinkovito podnebno nevtravno gospodarstvo, bi bilo treba spodbujati ukrepe za večjo elektrifikacijo ključnih sektorjev, kot so industrija, promet in stavbe (npr. naložbe v infrastrukturo za prenos in distribucijo električne energije, električno občestno

---

²⁰ Presoja vplivov na okolje je na primer potrebna za gradnjo rafinerij surove nafte in termoelektrarn na premog ter za projekte, ki vključujejo pridobivanje nafte ali zemeljskega plina. Vendar te vrste ukrepov ne bi bile skladne z načelom, da se ne škoduje bistveno, za blažitev podnebnih sprememb iz člena 17 („Bistveno škodovanje okoljskim ciljem“) uredbe o taksonomiji, ki določa, da dejavnost bistveno škoduje, kadar „privede do znatnih emisij toplogrednih plinov“. Podobno je za gradnjo novega letališča sicer potrebna presoja vplivov na okolje, vendar bodo z načelom, da se ne škoduje bistveno, za cilj glede blažitve podnebnih sprememb verjetno skladni le ukrepi, povezani z nizkoogljično letališko infrastrukturo, kot so naložbe v energetske učinkovite letališke stavbe, posodobitve letališke infrastrukture za priključitev na omrežje z energijo iz obnovljivih virov na kraju samem in s tem povezane storitve.

²¹ Ta pristop sledi členu 17 („Bistveno škodovanje okoljskim ciljem“) uredbe o taksonomiji, ki zahteva, da je treba upoštevati vplive dejavnosti ter proizvodov in storitev, ki se zagotavljajo s to dejavnostjo, na okolje skozi njihov celotni življenjski cikel.

²² V praksi to pomeni, da analize deležev obremenitve okolja, ki jih je mogoče pripisati proizvodom, ali vplivov proizvodnje in uporabe proizvodov na obremenitev okolja skozi njihov življenjski cikel (npr. vključno s posrednimi okoljskimi vplivi tehnoloških, gospodarskih ali družbenih sprememb zaradi ukrepa) niso potrebne. Vendar bi se lahko dokazi iz obstoječih analiz življenjskega cikla uporabili za utemeljitev ocene skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno.

infrastrukturo, shranjevanje električne energije, akumulatorje in toplotne črpalke). Proizvodnja električne energije še ni podnebno nevtralna dejavnost po vsej EU (intenzivnost CO₂ v mešanici virov električne energije se med državami članicami razlikuje), večja poraba ogljično intenzivne električne energije pa je načeloma (vsaj kratkoročno) glavni posredni učinek takih ukrepov. Vendar je za podnebno nevtralno gospodarstvo treba uvesti te tehnologije in infrastrukture, vključno z ukrepi za doseg ciljev glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030 oziroma 2050, pri čemer je v EU že vzpostavljen okvir politike za razogljičenje električne energije in razvoj obnovljivih virov energije. V tem okviru bi bilo treba za te naložbe šteti, da so skladne z načelom, da se ne škoduje bistveno, na področju blažitve podnebnih sprememb v skladu z uredbo o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost, če države članice utemeljijo, da večjo elektrifikacijo spremljajo večje zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov na nacionalni ravni. Kljub temu bi morale države članice dokazati, da ti ukrepi ne škodujejo bistveno preostalim petim okoljskim ciljem.

Za gospodarske dejavnosti, ki nimajo tehnološko izvedljive alternative z majhnim vplivom na okolje, bi bilo treba presojo negativnih vplivov vsakega posameznega ukrepa na okolje opraviti na podlagi scenarija brez poseganja ob upoštevanju vpliva ukrepa na okolje v absolutnem smislu²³. Ta pristop vključuje upoštevanje vpliva ukrepa na okolje v primerjavi s stanjem brez negativnega vpliva zadevnega ukrepa na okolje. Vpliv ukrepa se ne presoja v primerjavi z vplivom druge obstoječe ali predvidene dejavnosti, ki bi jo ta ukrep lahko nadomestil²⁴. Če se na primer presoja hidroelektrarna, za katero je potrebno zgraditi jez na nedotaknjemem območju, bi se vpliv jez presodil glede na scenarij, kjer zadevna reka ostane v naravnem stanju, in ne glede na različne možne uporabe zadevnega območja. Če je namen menjave starih avtomobilov za nove nadomestiti neučinkovite avtomobile z učinkovitejšimi, ki uporabljajo motorje z notranjim izgorevanjem, bi bil vpliv novih avtomobilov z motorji z notranjim zgorevanjem podobno ocenjen v absolutnem smislu, saj obstajajo alternative z majhnim vplivom (npr. brezemisijski avtomobili), in ne v primerjavi z vplivom neučinkovitih avtomobilov, ki jih nadomeščajo (glej primer 5 v Prilogi IV, ki vsebuje primer neskladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno).

Za gospodarske dejavnosti, ki nimajo tehnološko in ekonomsko²⁵ izvedljive alternative z majhnim vplivom na okolje, lahko države članice dokažejo, da ukrep ne povzroča bistvene škode, in sicer tako, da sprejmejo najboljše razpoložljive ravni okoljske učinkovitosti v sektorju. V teh primerih bi se skladnost z načelom, da se ne škoduje bistveno, ocenjevala v primerjavi z najboljšimi razpoložljivimi ravni okoljske učinkovitosti v sektorju. Za ohranitev tega pristopa je treba uporabiti več pogojev, vključno z dejstvom, da dejavnost okoljsko učinkovitost izboljša precej bolj kot razpoložljive alternative, preprečuje okolju škodljive učinke vezanosti ter ne ovira

---

²³ Ta pristop se uporablja zlasti za ukrepe v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, ki se nanašajo na javne naložbe ali ki neposredno vsebujejo javnofinančne odhodke. Za ukrepe, ki se nanašajo na izvajanje reform, bi bilo praviloma treba oceniti skladnost z načelom, da se ne škoduje bistveno, ob sklicevanju na stanje pred izvedbo ukrepa.

²⁴ Ta pristop je v skladu z logiko uredbe o taksonomiji: v skladu z osnutki delegiranega akta več tehničnih meril za pregled skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, temelji na absolutnih merilih, kot so specifične mejne vrednosti emisij (npr. omejitve CO₂ za prilagoditvene rešitve v dejavnostih proizvodnje električne energije ali za potniška vozila). Pristop podpira tudi previdnostno načelo, ki je eno od vodilnih načel okoljske zakonodaje v EU, vključno z uredbo o taksonomiji (uvodna izjava 40 in člen 19(1)(f)), in izhaja iz dejstva, da je treba okoljsko škodo obravnavati iz absolutnega in ne iz relativnega vidika (npr. globalno segrevanje je posledica absolutne ravni vseh emisij toplogrednih plinov skupaj).

²⁵ Da bi države članice dokazale, da alternativa z majhnim vplivom na okolje ni ekonomsko izvedljiva, morajo upoštevati stroške, ki nastanejo v času trajanja ukrepa. Ti stroški vključujejo negativne okoljske stroške in prihodnje potrebe po naložbah, ki so potrebne za prehod na alternativo z majhnim vplivom na okolje, izogibanje vezanosti ali oviranje razvoja in uporabe alternativ z majhnim vplivom.

razvoja in uporabe alternativ z majhnim vplivom^{26, 27}. Ta pristop bi bilo treba uporabiti na sektorski ravni, tj. preučiti bi bilo treba vse alternative znotraj sektorja²⁸.

Glede na zgoraj navedene pogoje se ukrepi, povezani s proizvodnjo električne energije in/ali toplote z uporabo fosilnih goriv ter s tem povezano infrastrukturo za prenos in distribucijo, za namene uredbe o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost praviloma ne bi smeli šteti za skladne v okviru načela, da se ne škoduje bistveno, saj obstajajo nizkoogljične alternative. Z vidika blažitve podnebnih sprememb se lahko za ukrepe, povezane s proizvodnjo električne energije in/ali toplote z uporabo zemeljskega plina ter povezano infrastrukturo za prenos in distribucijo, za vsak primer posebej določijo omejene izjeme. To je pomembno zlasti za države članice, ki se soočajo z velikimi izzivi pri prehodu z ogljično intenzivnih virov energije, kot so premog, lignit ali nafta, in kjer lahko ukrep ali kombinacija ukrepov privede do zelo velikega in hitrega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov. Te izjeme bodo morale biti skladne s številnimi pogoji iz Priloge III, da bi preprečili učinke vezanosti na visokoogljične tehnologije in da bi bile skladne s cilji EU glede razogljičenja za leti 2030 in 2050. Poleg tega bodo morale države članice dokazati skladnost teh ukrepov z načelom, da se ne škoduje bistveno, za preostalih pet okoljskih ciljev.

Za zagotovitev, da so ukrepi primerni za prihodnost in ne povzročajo škodljivih učinkov vezanosti, ter za spodbujanje koristnih dinamičnih učinkov se lahko zahtevajo spremljevalne reforme in naložbe. Primeri takih spremljevalnih ukrepov vključujejo opremljanje cest z nizkoogljično infrastrukturo (npr. polnilne postaje za električna vozila ali oskrbovalne postaje za vodik) in uvedbo ustreznih pristojbin za dostop do cest ali za zastoje ali širše reforme in naložbe za razogljičenje nacionalnih mešanic virov električne energije ali prometnih sistemov. Čeprav bi se lahko v nekaterih primerih te dodatne reforme in naložbe obravnavale v okviru istega ukrepa, to morda ni vedno mogoče. Zato bi bilo treba omogočiti prožnost, da se državam članicam omogoči, da v omejenih okoliščinah in za vsak primer posebej dokažejo, da se izogibajo škodljivim učinkom vezanosti z opiranjem na spremljevalne ukrepe iz načrta za okrevanje in odpornost.

Skladnost z načelom, da se ne škoduje bistveno, bi bilo treba poleg teh vodilnih načel vključiti v oblikovanje ukrepov, tudi na ravni mejnikov in ciljev. Opis ukrepov v načrtu za okrevanje in odpornost bi moral že od začetka odražati ustrezne premisleke, ki izhajajo iz načela, da se ne škoduje bistveno. To lahko pomeni vključitev vidikov načela, da se ne škoduje bistveno, in potrebnih blažilnih ukrepov, ki jih je treba sprejeti za zagotovitev skladnosti, v ustrezne mejnike in cilje ali v razpisne postopke in postopke

---

²⁶ V uvodnih izjavah 39 in 41 ter členu 10(2) uredbe o taksonomiji je navedena opredelitev pojma „prehodne dejavnosti“. Tu opisani pogoji izhajajo iz te opredelitve, vendar niso enaki, saj so v uredbi o taksonomiji opredeljena merila za prehodne dejavnosti, ki imajo precejšen prispevek, medtem ko ta navodila določajo le merila za načelo, da se ne škoduje bistveno, in se zato uporabljajo za veliko širši nabor ukrepov, poleg tega pa uporabljajo drugačno preizkušanje podatkov.

²⁷ Ta pristop in ocena skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, na splošno ne posegata v druge premisleke, ki vplivajo na oceno ukrepov v okviru načrtov za okrevanje in odpornost, vključno s premisleki, povezanimi z nadzorom državne pomoči, skladnostjo z drugimi skladi EU in morebitnim izrivanjem zasebnih naložb. V zvezi z ukrepi, ki podpirajo dejavnosti, zlasti tiste, zajete s sistemom EU za trgovanje z emisijami (v nadaljnjem besedilu: ETS), dejavnosti z napovedanimi emisijami ekvivalenta CO₂, ki niso bistveno nižje od ustreznih referenčnih vrednosti, določenih za brezplačno dodelitev, na splošno ne bi smele biti podprte v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, da se ne bi izkrivljali tržni signali, uvedeni z ETS in v skladu s pristopom v okviru Sklada za pravični prehod.

²⁸ V primerih, ko bi celo najboljše ravni okoljske učinkovitosti še vedno povzročale okolju škodljive učinke vezanosti, bi bilo treba razmisliti o uporabi ukrepov, ki podpirajo raziskave in razvoj alternativ z manjšim učinkom, in sicer v skladu s področjema intervencije 022 in 023, določenima v metodologiji za spremljanje podnebnih ukrepov, ki je priložena uredbi o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost.

javnega naročanja²⁹. Pri ukrepu, ki določa naložbe v obsežen projekt cestne infrastrukture, za katerega je bilo treba pred izdajo ustreznih dovoljenj izvesti presojo vplivov na okolje, bi lahko bilo na primer kot mejnik določeno izvajanje potrebnih blažilnih ukrepov za varstvo okolja, ki izhajajo iz presoje vplivov na okolje. V zvezi z razpisnim postopkom ali postopkom javnega naročanja za to vrsto projekta bi lahko bilo v zasnovi ukrepa določeno, da bodo razpisne specifikacije ali specifikacije javnega naročila vsebovale posebne pogoje v zvezi z načelom, da se ne škoduje bistveno. To bi lahko na primer vključevalo minimalni odstotek gradbenih odpadkov in odpadkov pri rušenju objektov, ki se pripravijo za ponovno uporabo in recikliranje. Podobno bi bilo treba v opis tega ukrepa vključiti spremljevalne ukrepe, ki podpirajo prehod na čistejše načine prevoza, kot so reforme v zvezi s cestninjenjem, naložbe, ki podpirajo prehod na železniški prevoz in celinske plovne poti, ali spodbude za uporabo javnega prevoza. Ukrepi splošnejše narave, kot so obsežne sheme za podporo industriji (npr. finančni instrumenti, ki krijejo naložbe v podjetja v več sektorjih), bi morali biti zasnovani tako, da je zagotovljena skladnost zadevnih naložb z načelom, da se ne škoduje bistveno.

2.5 Uporabnost tehničnih meril za pregled iz uredbe o taksonomiji

Državam članicam ni treba upoštevati „tehničnih meril za pregled“ (kvantitativnih in/ali kvalitativnih meril) iz uredbe o taksonomiji, da bi utemeljile skladnost z načelom, da se ne škoduje bistveno. V skladu z uredbo o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost³⁰ začetek veljavnosti delegiranih aktov, ki vsebujejo tehnična merila za pregled³¹, ne bi smel vplivati na tehnične smernice Komisije. Vendar lahko države članice pri ocenjevanju skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, uporabijo tehnična merila za pregled iz delegiranih aktov v skladu z uredbo o taksonomiji. Sklicujejo se lahko tudi na osnutek delegiranih aktov.

3. KAKO NAJ DRŽAVE ČLANICE V SVOJIH NAČRTIH KONKRETNO PRIKAŽEJO, DA SO UKREPI SKLADNI Z NAČELOM, DA SE NE ŠKODUJE BISTVENO?

Da bi Komisija državam članicam olajšala ocenjevanje in predstavitev načela, da se ne škoduje bistveno, v njihovih načrtih za okrevanje in odpornost, je pripravila kontrolni seznam (glej Prilogo I), ki bi ga morale države članice uporabiti za pomoč pri njihovi analizi, kako je vsak ukrep povezan z načelom, da se ne škoduje bistveno. Komisija bo nato te informacije uporabila za oceno, ali in kako vsak ukrep v načrtu za okrevanje in odpornost upošteva načelo, da se ne škoduje bistveno, v skladu z merili, določenimi v uredbi o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost.

Komisija poziva države članice, naj odgovorijo na vprašanja s kontrolnega seznama in vključijo odgovore v svoj načrt za okrevanje in odpornost kot del opisa vsakega ukrepa (glej oddelek 8 dela 2 predloge Komisije – Načelo, da se ne škoduje bistveno). Kadar je to potrebno za podporo oceni s kontrolnega seznama, so države članice pozvane

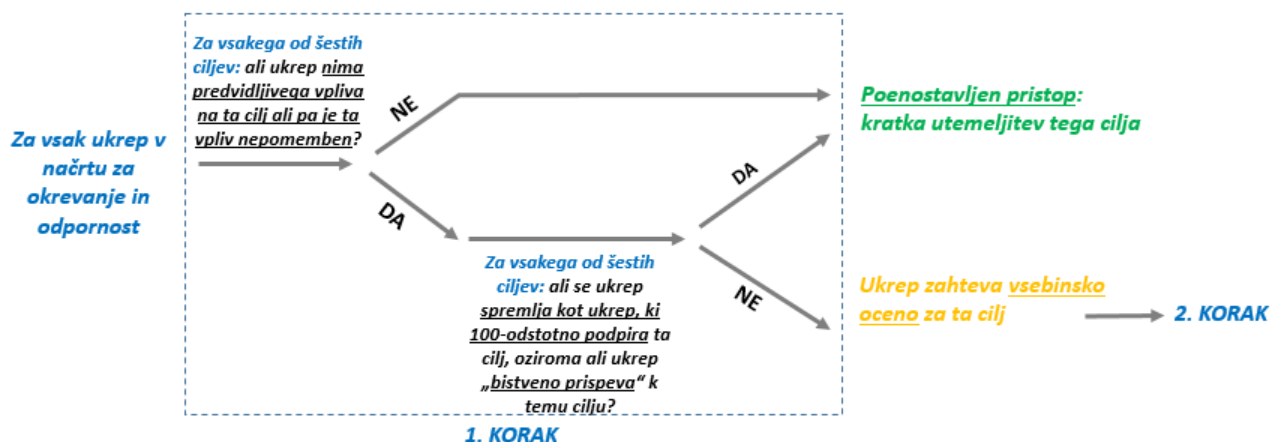
²⁹ Za mejnike in cilje, vključno s tistimi, ki odražajo skladnost z načelom, da se ne škoduje bistveno, tako kot za vse druge mejnike in cilje velja člen 19a uredbe o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost („Pravila o plačilih, začasni ustavitvi in odpovedi sporazumov o finančnih prispevkih in podpori v obliki posojila“).

³⁰ Uvodna izjava 11b uredbe o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost.

³¹ Komisija je na podlagi člena 3(d) uredbe o taksonomiji („Merila za okoljsko trajnostne gospodarske dejavnosti“) pooblaščenca za sprejemanje delegiranih aktov, ki vsebujejo podrobna tehnična merila za pregled (kvantitativna in/ali kvalitativna merila), da se določijo pogoji, pod katerimi se lahko določena gospodarska dejavnost šteje kot dejavnost, ki (i) bistveno prispeva k enemu od šestih okoljskih ciljev, ter (ii) ne škoduje bistveno nobenemu drugemu okoljskemu cilju. Doslej je bil za posvetovanje objavljen eden od delegiranih aktov v zvezi z blažitvijo podnebnih sprememb in prilagajanjem nanje. Na voljo je na spletnem naslovu: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12302-Climate-change-mitigation-and-adaptation-taxonomy#ISC_WORKFLOW.

tudi, naj ciljno usmerjeno in v omejenem obsegu predložijo vse dodatne analize in/ali dokazila, da bi dodatno utemeljile svoje odgovore na seznam vprašanj.

Kontrolni seznam temelji na naslednjem drevesu odločanja, ki ga je treba uporabiti za vsak ukrep načrta za okrevanje in odpornost. V spodnjem oddelku je več informacij o obeh korakih drevesa odločanja.

Drevo odločanja

1. korak: Izberite šest okoljskih ciljev, da bi opredelili tiste, za katere je potrebna vsebinska ocena

Kot prvi korak so države članice pozvane, naj izpolnijo del 1 kontrolnega seznama (glej Prilogo I), da bi opredelile, za katere od šestih okoljskih ciljev je potrebna vsebinska ocena skladnosti ukrepa z načelom, da se ne škoduje bistveno. Prvič, pregled na visoki ravni bo državam članicam olajšal analizo, saj razlikuje med okoljskimi cilji, za katere bo za oceno skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, potrebna vsebinska ocena, in tistimi, za katere lahko zadostuje poenostavljen pristop (glej oddelek 2.2).

Del 1 kontrolnega seznama

Navedite, za katere okoljske cilje v nadaljevanju je potrebna vsebinska ocena skladnosti ukrepa z načelom, da se ne škoduje bistveno.	Da	Ne	Utemeljitev, če ste izbrali odgovor „Ne“.
Blažitev podnebnih sprememb			
Prilagajanje podnebnim spremembam			
Trajnostna raba ter varstvo vodnih in morskih virov			
Krožno gospodarstvo, vključno s preprečevanjem odpadkov in recikliranjem			
Preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja zraka, vode ali tal			
Varstvo in ohranjanje biotske raznovrstnosti in ekosistemov			

Če so države članice izbrale odgovor „ne“, morajo (v desnem stolpcu) na kratko utemeljiti, zakaj za okoljski cilj ni potrebna vsebinska ocena skladnosti ukrepa z

načelom, da se ne škoduje bistveno, na podlagi enega od naslednjih primerov (izberejo države članice) (glej oddelek 2.2):

- a. ukrep zaradi svoje narave nima predvidljivega vpliva na okoljski cilj**, ki bi bil povezan z neposrednimi in primarnimi posrednimi učinki ukrepa v njegovem življenjskem ciklu, **ali pa je ta vpliv nepomemben** ter se zato v zvezi z zadevnim ciljem šteje za skladnega z načelom, da se ne škoduje bistveno;
- b. ukrep se spremlja kot podporni ukrep cilju v zvezi s podnebnimi spremembami ali okoljskemu cilju s koeficientom 100 %** ter se kot tak šteje za skladnega z načelom, da se ne škoduje bistveno, za zadevni cilj;
- c. ukrep „bistveno prispeva“ k okoljskemu cilju v skladu z uredbo o taksonomiji** in se kot tak šteje za skladnega z načelom, da se ne škoduje bistveno, za zadevni cilj.

Za ukrepe v načrtu za okrevanje in odpornost, za katere bi zadostoval poenostavljeni pristop, se lahko zahtevana pojasnila (desni stolpec) omejijo na minimum in, če je koristno, združijo, kar državam članicam omogoča, da se osredotočijo na dokazovanje ocene skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, za tiste ukrepe, za katere je potrebna vsebinska analiza morebitne bistvene škode.

Če države članice odgovorijo pritrdilno, so pozvane, naj nadaljujejo s korakom 2 kontrolnega seznama za ustrezne okoljske cilje.

Za konkretne primere v zvezi s tem korakom glej Prilogo IV.

2. korak: Zagotovite vsebinsko oceno skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, za tiste okoljske cilje, za katere je potrebna

V drugem koraku so države članice pozvane, da za vsak ukrep načrta uporabijo del 2 kontrolnega seznama (glej Prilogo I) za izvedbo vsebinske ocene skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, za tiste okoljske cilje, izbrane s pritrdilnim odgovorom v 1. koraku. Del 2 kontrolnega seznama vsebuje vprašanja za vsakega od šestih ciljev, ki ustrezajo pravnim zahtevam ocene skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno. Da se ukrepi lahko vključijo v načrt, morajo biti skladni z načelom, da se ne škoduje bistveno. Zato morajo biti odgovori na vprašanja iz dela 2 kontrolnega seznama „ne“, kar pomeni, da se ne povzroča nobena bistvena škoda posameznim okoljskim ciljem.

Del 2 kontrolnega seznama – primer okoljskega cilja „blažitev podnebnih sprememb“

<i>Vprašanja</i>	<i>Ne</i>	<i>Vsebinska utemeljitev</i>
<i>Blažitev podnebnih sprememb: Ali se pričakuje, da bo ukrep povzročil precejšnje emisije toplogrednih plinov?</i>		

Države članice so pozvane, naj potrdijo, da je odgovor „ne“, ter v desnem stolpcu na podlagi ustreznih vprašanj navedejo vsebinsko razlago in utemeljitev svojih razlogov. Države članice so bile tudi pozvane, naj pravočasno in v omejenem obsegu predložijo dodatno analizo in/ali dokazila, kjer je to potrebno, da bi dodatno utemeljile svoje odgovore na seznam vprašanj.

Kadar države članice ne morejo zagotoviti zadostne vsebinske utemeljitve, lahko Komisija šteje, da je zadevni ukrep povezan z morebitno bistveno škodo za nekatere od šestih okoljskih ciljev. V tem primeru bi morala Komisija načrtu za okrevanje in odpornost dodeliti bonitetno oceno C v skladu z merilom iz odstavka 2.4 Priloge II k uredbi o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost. To ne bi posegalo v

postopek, opisan v členih 16 in 17 uredbe o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost, zlasti v možnost nadaljnjih izmenjav med državami članicami in Komisijo iz člena 16(1).

Za konkretne primere v zvezi s tem korakom glej Prilogo IV.

Kadar je to koristno, se lahko države članice pri zagotavljanju vsebinske ocene skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, v okviru 2. koraka oprejo na seznam podpornih elementov dokazov iz Priloge II. Ta seznam zagotovi Komisija, da bi državam članicam olajšala oceno posameznih primerov, ki je del vsebinske ocene v okviru dela 2 kontrolnega seznama. Čeprav uporaba tega seznama ni obvezna, se lahko države članice sklicujejo na ta seznam za opredelitev vrste dokazov, s katerimi lahko podprejo svojo utemeljitev, da je ukrep skladen z načelom, da se ne škoduje bistveno, kar dopolnjuje splošna vprašanja iz dela 2 kontrolnega seznama.